

Politieke poëzie van vroeger Bijlage bij Mijn weekblad

We besluiten onze reeks politieke sonnetten met twee Franse en twee Engelse bijdragen.

Anatole France 1844 – 1873

Een Romeinse senator

Caesar ligt eenzaam op de vloer te kijk
onder zijn toga, nu een dode wet,
terwijl het standbeeld van Pompeius met
een glimlach neerkijkt op zijn bloedend lijk.
Zijn ziel nam langs een open weg de wijk,
nu Brutus' mes, aan vrijheidswil gewet,
een punt achter dit leven heeft gezet.
De dood geeft van een bleke schoonheid blijk.

Maar achteraf zit eenzaam in de leegte
een man en ritmisch deinende beweegt een
enorme buik, een snurkende senator.
Terwijl hij door de stilte wakker schrikt
en nog wat troebel uit zijn ogen blikte,
roept hij: "Ik stem voor Caesar als dictator!"

Arthur Rimbaud was zestien jaar, toen hij dit sonnet schreef. Het was oktober 1870 en hij was ongetwijfeld onder de indruk van de politieke gebeurtenissen in zijn land, de overwinning van het Pruisische leger in de Frans-Duitse oorlog,

Arthur Rimbaud 1854 – 1891

De slaper in het dal

Door 'n opening in 't groene lover stroomt
een rivier voorbij als een zilveren schicht,
waar zon boven de bergen onbeschroomd
schittert, daar ligt een dal vol schuimend licht.

Een jonge soldaat, blootshoofds, met open mond
en met zijn nek badend in bloemen blauw
slaapt. Hij ligt languit op de grazige grond,
bleek in zijn groene bed, zonlicht in rouw.

Slaapt met zijn voeten in het kreupelhout
en glimlacht als een ziek kind, onbewust.
Natuur, verwarm hem toch, hij heeft het koud.

Geuren gaan ongemerkt aan hem voorbij.
Hij slaapt in 't zonlicht, hand op zijn hart in rust,
twee rode gaten in zijn rechterzij.

Arthur Symons 1865 - 1945

De oude werkmans

Zijn tachtig jaren bogen rug en hoofd
en sneden groeven in zijn grauwe wangen,
handen die doelloos van zijn knieën hangen,
zo zit hij waar het stervend hardvuur dooft.

Zeventig jaar heeft hij het land geploegd,
waar hij op harde grond het koren teelde
en zag hoe andren leefden in de weelde,
door zijn vereelde hand bijeengezwoegd.

Nu is-ie oud; hij vraagt om daaglijks brood;
hij die gezaaid heeft wat hij niet mag eten,
smeekt om de kruimels; hij doet niemand kwaad.

Door de diakenen wordt traag gepraat
over zijn aanvraag en men laat hem weten
waarmee hij hong' ren mag, tot aan zijn dood.

Robert Bridges werd in 1913 benoemd tot Poet Laureate en in die functie, schreef hij uiteraard ook gelegenheidsgedichten, zoals het sonnet dat hij tijdens de Eerste Wereldoorlog opdroeg aan de USA.

Robert Bridges 1844 - 1930

Aan de Verenigde Staten van Amerika

Bloedbroeders! Hij die de strijd is aangegaan
en onze welvaart aanviel, zal de dag
berouwen dat hij tartte onze vlag
en met de Brit nu ook de Amerikaan.

Nu zullen wij voor Recht verenigd staan
en wordt de wereld, die ons samen zag,
een Vredesbond – wat God ons geven mag –
zo zullen wij langs nieuwe wegen gaan.

Sterk is de hoop sinds wie uw natie leidt
voor heel de mensheid sprak en door zijn leer
en oproep heel de wereld wordt bevrijd,
de geest van wurgend vooroordeel gezuiverd,
zodat de droom van Vrijheid, Schoonheid, Eer
en ware Liefde iedereen doorhuivert.

Er bestaat een schrille tegenstelling tussen dit vers en de ervaringen van de jongemannen in de loopgraven. Het definitieve einde van de schoonheid als verplicht onderwerp voor een sonnet, was met de Eerste Wereldoorlog aangebroken. Daarvoor kan ik verwijzen naar mijn bloemlezing Sonnetten die Queen Victoria las (Boekenplan 2009).